# REGERINGSRÄTTEN

## RR RÄTTSFALL

**Den s. k. villaschablonen enligt 24 § 2 mom. KL**

**A.** Vid direktören W:s inkomsttaxering år 1957 ansågs inkomsten av W:s villafastighet, som kort efter W:s tillträde av fastigheten i februari 1956 börjat ombyggas, böra beräknas enligt schablonmetoden i 24 § 2 mom. KL, då fastigheten först i slutet av augusti samma år varit färdig för inflyttning för tre familjer. W. hade invänt, att fastigheten i och med att ombyggnaden påbörjats varit ett flerfamiljshus. (RR:s utslag den 7/11 1963.)

**B.** Av två bredvid varandra liggande stadsägor, tillhörande fru S., hade den ena bebyggts med en tvåfamiljsvilla och den andra med ett hyreshus. Vid 1957 års taxering beskattades inkomsten av den förstnämnda fastigheten enligt schablonen i 24 § 2 mom. KL och icke liksom den andra enligt 24 § 1 mom. KL. Det hade invänts, att fastigheterna, vilka var gemensamt belånade och hade bl. a. värmepanna, trädgård, garage och cykelställ gemensamt, utgjort en förvaltningsenhet och deklarerats å en fastighetsbilaga, varför båda fastigheterna bort taxeras enligt den vanliga metoden enligt 1 mom. (RR:s utslag den 7/11 1963.)

**Tomtstyckningsrörelse**

Besvär av varvsägaren B. angående inkomsttaxering åren 1955 och 1957. — B. ansågs ha bedrivit tomtstyckningsrörelse, då under årens lopp från omkring år 1930 sålts 6 tomter från B:s två jordbruksfastigheter i trakt, där intensiv exploatering och sommarstugebebyggelse ägt rum och där väsentliga prisstegringar på senare tid kunnat konstateras, särskilt i samband med tillkomsten av Djurö-bron år 1962; i samband med en tomtförsäljning år 1945 gjordes 17 avstyckningar. (RR:s utslag den 6/11 1963.)

**Realisationsvinst å jordbruksfastighet å vilken bedrivits tomtstyckningsrörelse**

Besvär av O. angående inkomsttaxering år 1955. — I slutet av 1953 sålde O. sin jordbruksfastighet, å vilken han tidigare bedrivit tomtstyckningsrörelse, med tillträde den 2/1 1954. Fastigheten hade förvärvats år 1952. Vid beräkning av realisationsvinst på grund av fastighetsförsäljningen tog RR i sitt utslag hänsyn till att ingångsvärdet å tomtmarken vid 1954 års taxering, då O. beskattades för tomtförsäljning, beräknats till för högt belopp och medgav därför en uppjustering av anskaffningskostnaden för den efter avstyckningarna återstående delen av fastigheten. (RR:s utslag den 29/10 1963.)



Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:23:01

**Värdeminskning av byggnad i rörelse: taxerat byggnadsvärde eller beräknat anskaffningsvärde?**

**A.** Besvär av disponenten S. angående inkomsttaxering år 1956. — S. var delägare i ett handelsbolag, som för 91.900 kr köpt en fastighet om 2.600 kvm med därå uppförda fabriks- och kontorsbyggnader, vilka använts i handelsbolagets rörelse. Taxeringsvärdet å fastigheten utgjorde 35.000 kr, varav 1.000 kr markvärde och 34.000 kr byggnadsvärde. Vid beräkning av handelsbolagets inkomst av rörelse medgav PN avdrag för värdeminskning av byggnaderna med 3 % av taxerade byggnadsvärdet. — Hos KR yrkade S. avdrag med 3 % av ett till 86.700 kr uppskattat anskaffningsvärde å byggnaderna, motsvarande inköpspriset 91.000 kr minus ett efter 2 kr/kvm beräknat värde å marken. TI invände, att värdeminskning å byggnader i princip kunde beräknas på grundval av anskaffningsvärdet endast i sådana fall, då den skattskyldige själv uppfört byggnaderna och byggnadskostnaderna således var kända. I övriga fall vore man nödsakad att beräkna avdraget i förhållande till det taxerade byggnadsvärdet. — KR: ej ändring. — RR fann, enär på grund av vad i målet förekommit handelsbolagets anskaffningskostnad för byggnaderna finge beräknas till åtminstone 85.000 kr, bolaget berättigat till avdrag för värdeminskning med 3 % av sålunda beräknat anskaffningsvärde. (RR:s utslag den 20/11 1963.)

**B.** Besvär av G. läns mejeriförening u. p. a. angående inkomsttaxering år 1956. — Länsföreningen inköpte år 1955 av en annan mejeriförening i likvidation tre fastigheter för tillhopa 570.750 kr. Taxeringsvärdena å dessa utgjorde tillsammans 316.000 kr, varav 16.500 kr markvärde, 249.500 kr byggnadsvärde samt 50.000 kr särskilt maskinvärde. — PN medgav avdrag för värdeminskning av byggnaderna med 3 % av det taxerade byggnadsvärdet, 249.500 kr. Hos KR yrkade länsföreningen avdrag med 3 % av 564.332 kr, varav 504.250 kr avsåg byggnadernas anskaffningsvärde — efter avdrag för markvärdets andel i det totala anskaffningsvärdet eller 16.500 kr, d. v. s. lika med taxerade markvärdet — och 60.082 kr vissa reparations- och grundförbättringskostnader. I köpekontraktet fanns dock intet utsagt om fördelningen av köpeskillingen å mark och byggnader. Inga arealuppgifter lämnades. Föreningen åberopade vissa intyg. — KR: ej ändring, enär tillförlitlig utredning angående byggnadernas anskaffningsvärde icke förebragts samt fog för besvären i övrigt icke visats. — Sedan föreningen fullföljt sin talan hos RR, yttrade TI bl. a.: Föreningen har till stöd för sina besvär åberopat ett sakkunnigutlåtande, som utvisar att byggnadernas enligt viss metod framräknade nuvärde överstiger uppgivet anskaffningsvärde med ett betydande belopp. Föreningen har därmed sannolikt avsett att visa, att skillnaden mellan nuvärde och anskaffningsvärde är så stor, att föreningen ansett sig kunna hävda, att i vart fall uppgivet anskaffningsvärde borde kunna tjäna som avskrivningsunderlag för värdeminskning å byggnader. Jag anser emellertid, att av föreningen åberopade beräkningar icke äro av beskaffenhet att böra föranleda ändring av överklagade utslaget. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 8/1 1964.)

*Anm.: Se artiklar av af Klercker i Skattenytt 1960 sid. 277 ff och 1964 sid.*



Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:23:01

*83 ff. Jämför även 1960 sid. 107 ff. Huruvida utslaget av den 8/1 1964 innebär ett principiellt avståndstagande från den ståndpunkt som intagits i utslaget av den 20/11 1963 får tillsvidare anses vara en öppen fråga.*

**Värdeminskning å sågverksbyggnader och personalbostäder**

Älgarås Sågverks AB erhöll vid inkomsttaxering år 1957 avdrag för värdeminskning av sågverksbyggnader av trä med 2 % av ett av bolaget beräknat värde och med 1 % av taxerade byggnadsvärdet för byggnad med personalbostäder. (RR:s utslag den 12/11 1963.)

**Kommanditbolag mellan familjemedlemmar och av dem behärskat aktiebolag**

Besvär av TI och Aktiebolaget C. angående C:s inkomsttaxering år 1955. — I slutet av 1951 hade ett kommanditbolag bildats av direktörerna N. och S. jämte deras två respektive tre minderåriga barn samt Aktiebolaget C. Aktierna i C. ägdes av barnen N. och S. såsom huvudaktieägare och i övrigt av N. och S. Såsom insatskapital hade varje bolagsman tillskjutit 500 kr. För kommanditbolagets förbindelser skulle N. och S. vara oinskränkt ansvariga medan barnen skulle vara kommanditdelägare, d. v. s. begränsat ansvariga med sina insatser. Vinsten skulle fördelas så att N. och S. fick vardera 2 %, Aktiebolaget C. 20 %, dock högst 5.000 kr, samt N:s barn vartdera 19 % och S:s barn vartdera 12 ⅔ %. Enligt avtal den 15/2 1954 utträdde N. och S. ur kommanditbolaget, räknat från den 1/1 1954, varjämte bestämdes, att deras vinstandelar i fortsättningen skulle tillkomma Aktiebolaget C. Maximeringen av dess vinstandel till högst 5.000 kr per år skulle dock alltjämt bestå. — 1954 års vinst i kommanditbolaget, 42.010 kr, hade enligt bolagsavtalen fördelats så att C. fått 5.000 kr, N:s barn 9.252 kr var och S:s barn 6.168 kr var. TN beskattade C. för 5.000 kr enligt deklarationen. — PN beskattade däremot C. för hela vinsten minus 5 % å barnens insatskapital eller för 41.885 kr. — KR ansåg, att C. skulle beskattas för 50 % av vinsten eller 21.000 kr. — RR fastställde emellertid TN:s beslut, enär C., såvitt handlingarna i målet utvisade, varken till följd av sin kapitalinsats eller med hänsyn till utförda prestationer eller på annan grund kunde anses berättigat till större andel i kommanditbolagets vinst än som upptagits i deklarationen. (RR:s utslag den 23/10 1963.)

*Anm.: Frånsett den utjämning av inkomstbeskattningen som kan åstadkommas genom inkomstens uppdelning på flera händer, torde fördelen med den här använda sammansättning av kommanditbolaget snarare ligga på det civilrättsliga än på det skatterättsliga planet. Förbehåll om en till insatsen begränsad ansvarighet för kommanditbolagets förbindelser får nämligen enligt lagen inte göras av samtliga delägare i bolaget. Det förutsättes alltså, att åtminstone en delägare är obegränsat ansvarig för bolagets förbindelser såsom för egen skuld. Är denne delägare, såsom i detta fall, ett aktiebolag som ägs av de övriga delägarna — de s.k. kommanditdelägarna — innebär detta indirekt i viss mån ett kringgående av nämnda regel, eftersom aktiebolaget självt svarar för sina förpliktelser endast med sina tillgångar medan aktieägarna är fria från personligt ansvar. Företeelsen i fråga har sedan länge varit uppmärksammad*



Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:23:01

*i skattesammanhang, t. ex. i Västtyskland, där man åtminstone tidigare försökt få den underkänd med stöd av en särskild bestämmelse om "missbruk av civilrättsliga former", dock utan att lyckas. Angående denna bestämmelse se skatteflyktkommitténs bet., SOU 1963:52 sid. 83.*

**Resor till och från arbetet för invalid med egen bil**

Besvär av A. angående inkomsttaxering år 1957. — A., som var invalidiserad i benen på grund av polio och färdades från bostaden till arbetet och åter med egen bil, en sträcka av 1,7 mil, erhöll av RR avdrag för kostnaderna härför med 600 kr. A. hade yrkat avdrag med 1.900 kr, motsvarande 2 taxiresor per dag under 260 dagar. (RR:s utslag den 29/10 1963.)

*Anm.: Jämför RÅ 1963 not. 712. (Skattenytt 1963 sid. 425) samt Mutén i Skattenytt 1963 sid. 349.*

**Periodiskt understöd till maka i utlandet; ortsavdrag**

Finske byggnadsarbetaren S., som arbetat i Sverige och försörjt sin i Finland bosatta familj, ansågs berättigad till avdrag vid 1958 års inkomsttaxering för periodiskt understöd till hustrun; då beloppet av understödet ej uppgivits, antogs detsamma i allt fall icke ha understigit vad S. vid taxeringen till kommunal inkomstskatt skulle ha erhållit i ytterligare ortsavdrag, därest han sammanbott med hustrun, eller 450 kr. S. ansågs alltså ej berättigad till högre ortsavdrag än för ensamstående skattskyldig. (RR:s utslag den 6/11 1963.)

*Anm.: Se även RÅ 1959 not. 66 (Skattenytt 1959 sid. 194) och RÅ 1962 not. 1551 (Skattenytt 1963 sid. 160).*

**Ränta å s. k. tvångslån av medlemmar i ekonomisk förening**

Besvär av TI angående Västmanlands läns Andelsslakteriförenings u. p. a. inkomsttaxering år 1957. — I motsats till PN medgav KR föreningen avdrag för ränta å skuld till medlemmarna (s. k. tvångslån). Ränteberäkningen hade skett i överensstämmelse med stadgarna, enligt vilka — sedan insatsen till fullo guldits — efter styrelsens beslut på medlem belöpande efterlikvider jämte ränta efter 3 % skulle överföras till medlemmens lånekonto intill dess det överförda beloppet uppginge till tre gånger medlemmens insats. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 12/11 1963.)

*Anm.: Se SOU 1947: 17 sid. 96 och K. G. A. Sandström, Beskattning vid aktieutdelning samt utdelning från ekonomisk förening sid. 135 ff.*

**Resor till och från arbetet med egen bil**

**A.** Byggnadssnickaren W. erhöll av RR avdrag vid 1956 års inkomsttaxering för kostnader till och från arbetsplatsen med bil efter 1:70 kr för mil, icke — såsom underinstanserna bestämt med blott 50 öre för mil, motsvarande beräknad kostnad för färd med motorcykel. (RR:s utslag den 6/11 1963.)

**B.** Folkskollärarinnan B., som av sin man vilken var lantbrukare kördes i bil till och från skolan, belägen 5,5 km från bostaden, erhöll av RR avdrag vid inkomsttaxering år 1957 för resorna med 800 kr, vilket torde motsvara beräknad kostnad för två tur- och returresor per dag efter 1:70 kr för mil. PN och KR hade medgivit avdrag med 400 kr i stället för yrkade 1.575 kr, avseende beräknade



Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:23:01

taxikostnader. (RR:s utslag den 10/12 1963.)

**Skattskyldighet: självständigt rättssubjekt?**

KFUM-kören åsatt inkomst- och förmögenhetstaxering år 1952 undanröjdes av RR, enär kören icke vore ett självständigt rättssubjekt utan allenast en organisatorisk form för bedrivande av viss gren av KFUM:s i Stockholm, Centralföreningen, verksamhet. (RR:s utslag den 29/10 1963.)

**Förutsättningarna för eftertaxering**

**A.** Besvär av målarmästaren H. angående eftertaxering år 1958 för år 1956. — Vid 1956 års ordinarie taxering skönstaxerades H. för inkomst av rörelse till 10.476 kr i stället för 8.476 kr. I samband med en taxeringsrevision år 1957 framkom bl. a., att ett bilbyte, för vilket förlust uppgivits av H. i 1957 års deklaration, i själva verket ägt rum under 1955. Vid revisionen, som emellertid ej omfattat 1955 års räkenskaper, upprättades en kontantsammanställning för år 1955, vilken utvisade att uppgivna inkomster varit otillräckliga för att bestrida H:s och hans familjs levnadskostnader. — På grund härav eftertaxerade PN H. för 5.000 kr inkomst av rörelse. — KR: ej ändring. — RR undanröjde eftertaxeringen med följande motivering: Väl framgår av handlingarna i målet att H. i sina uppgifter, avgivna till ledning vid taxeringen, lämnat oriktigt meddelande genom sin underlåtenhet att ej meddela ett under beskattningsåret företaget bilbyte, men enär detta förhållande ej föranlett att H. blivit för lågt taxerad, saknas laga grund för eftertaxering. (RR:s utslag den 16/10 1963.)

*Anm.:* Bilbytet, som ägt rum under 1955, hade lett till förlust och H:s underlåtenhet att lämna uppgift om bilbytet hade således enligt RR inte föranlett för låg taxering vid 1956 års taxering. Utslaget lämnar därför inte direkt svar på frågan om i vad mån en person, som skönstaxerats vid den ordinarie inkomsttaxeringen, kan få taxeringen ytterligare höjd genom en skönsmässig eftertaxering.

**B.** Besvär av underläkaren M. angående eftertaxering år 1956 (enligt 1955 års bestämmelser) för 1953. — M. hade varit underläkare vid lasarettet, där han även drivit praktik med öppen mottagning. Han taxerades av TN år 1953 i enlighet med sin deklaration. Med hänsyn till vad som förekommit vid granskning av sjukkassekvitton eftertaxerades M. för året 1953 för ett beräknat inkomstbelopp. I samband därmed eftertaxerades M. även för år 1952, varjämte hans taxering år 1954 höjdes. — KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 13/11 1963.)

*Anm.:* Av intresse är här, att granskningen av 1952 års sjukkassekvitton inte varit av sådan omfattning att den resulterat i direkt påvisbara uteglömda inkomstposter, men att övriga omständigheter, bl. a. granskningsresultatet för efterföljande år, givit vid handen, att uteglömda inkomster funnits även år 1952.

**C.** Besvär av TI angående varvsägaren B. beträffande eftertaxering år 1959 för år 1956. — I sin år 1956 avlämnade deklaration hade B. inte uppgivit inkomst av tomtförsäljning men antecknat: "Under 1955 sålt 1 tomt Högbena 1:21". —

Hos PN anförde TI att företagen ut-



Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:23:01

redning givit vid handen, att B. under år 1955 bedrivit tomtstyckningsrörelse, som lämnat en nettointäkt av 3.550 kr. Då B. icke i deklarationen lämnat någon som helst uppgift om nämnda rörelse, torde sådan underlåtenhet föreligga, varom förmäles i 114 § sista stycket taxeringsförordningen. Denna underlåtenhet måste anses ha varit orsaken till att han blivit för lågt taxerad. Det förhållandet, att TN — ehuru i deklarationen upplysts att en tomt försålts — icke verkställt utredning angående eventuellt föreliggande tomtstyckningsrörelse, kunde rimligen icke läggas TN till last. Enligt TI borde B. således eftertaxeras för inkomst av tomtstyckningsrörelse. — I enlighet därmed beslöt PN påföra B. eftertaxering för år 1956.

KR undanröjde dock efterbeskattningen, enär tomtförsäljningen icke skett under sådana förhållanden och i sådan omfattning, att intäkten därav voro att hänföra till inkomst av rörelse. — RR fastställde undanröjandet men anförde såsom motivering, att B. i sin år 1956 avlämnade självdeklaration upplyst, att han under beskattningsåret sålt fastigheten Högbena 1:21, samt vid sådant förhållande förutsättningar icke förelegat för att åsätta B. eftertaxering. (RR:s utslag 6/11 1963.)

**D.** Besvär av TI angående direktören P:s eftertaxering för år 1956. — P., som år 1954 lånat ut 100.000 kr till ett bolag mot 6 % ränta och 9 % arvode, hade under 1955 uppburit 7.500 kr. Under senare delen av detta år hade bolaget på egen begäran försatts i konkurs. I 1956 års deklaration uppgav P. såsom inkomst 6 % ränta med 3.000 kr och upplyste därjämte, att han från ett industriföretag (som var i intressegemenskap med bolaget) år 1955 erhållit ett "arvode" å 9.000 kr. P. tillade: "På grund av att bolaget är på obestånd och antytt att beloppet från dess sida kommer att behandlas som en amortering å dess kapitalskuld till mig har jag icke upptagit beloppet som inkomst. Skulle så vara att det vid kommande förhandlingar visar sig att beloppet av bolaget behandlas som arvode kommer detsamma att upptagas som inkomst." — PN eftertaxerade P. för 1956 för 4.500 kr (7.500—3.000 kr).

Men KR undanröjde eftertaxeringen, enär med hänsyn till vad P. i sin år 1956 avlämnade deklaration uppgivit han icke därigenom kunde anses hava lämnat sådant oriktigt meddelande, som enligt 114 § 1956 års TF bort föranleda eftertaxering för år 1956. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 8/1 1964.)

*Anm.:* P:s upplysning i deklarationen har inte ansetts som en oriktig uppgift utan möjligen som ett oriktigt yrkande. Jämför t. ex. RÅ 1963 not. 15 (Skattenytt 1963 sid. 199).



Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:23:01